

Asia: VN/13519/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sosiaalihuoltolain ja ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvuluista annetun lain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan organisaatio

Lausunnonantajan organisaatio

Palveluntuottaja

Sosiaalihuoltolaki

1. Ovatko kotiin annettavia palveluja koskevat säännökset (19 §, 19 a § ja 19 b §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

Kyllä

2. Kotihoitoa ehdotetaan järjestettäväksi vuorokaudenajasta riippumatta (19 §:n 3 mom.). Onko tämä mielestänne kannatettava ratkaisu?

Kyllä

3. Ovatko ns. tavallista palveluasumista koskevat säännökset (21 b §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

Ei [Asunnon järjestäminen ja palvelujen järjestäminen erotetaan toisistaan, jonka seurauksena palvelut saattavat pirstaloitua asukkaan kannalta hallitsemattomaksi kokonaisuudeksi. Palvelut voivat myös jakautua monen tuottajan tuottamiksi, mikä voi olla palveluntuottajille kannattamaton tilanne. Pirstaloituminen voi myösmerkittäväällä tavalla heikentää asukasturvallisuutta ja asukkaiden palvelun saantia äkillisesti muuttuvissa arjen tilanteissa.]

4. Onko tavallista palveluasumista koskeva pykälä tarpeeksi selkeästi muotoiltu? Jos ei, miten sitä voisi muuttaa?

Ei [Kun asunnon järjestäminen ja palvelut ovat täysin erillään toisistaan, miten turvataan asumisen jatkuvuus lain edellyttämällä tavalla?]

5. Ovatko hoiva-asumista koskevat säännökset (21 c §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

Kyllä

6. Löytyisikö tehostettu palveluasuminen –termin korvaajaksi jokin parempi ehdotus kuin hoiva-asuminen? Mikä?

-

7. Ovatko ehdotetun hoiva-asumispöytäkirjan palvelun saantikriteerit tarkoituksenmukaisia ja tarpeeksi selkeitä? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

Kyllä

8. Ovatko turvapalvelun toteuttamista koskevat säännökset (46 a §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

Kyllä

9. Pitääkö turva-auttajan olla sote-ammattihenkilö, vai riittääkö että hän on koulutuksensa ja kokemuksen perusteella sopiva, kuten lakiesityksessä ehdotetaan (46 a §)?

Ei [Ei tarvitse olla sote-ammattihenkilö, mutta miten varmistetaan kirjaaminen?]

10. Ovatko kotihoidon henkilöstön riittävyden turvaamista koskevat säännökset (46 b § ja 49 b §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

Ei [46 b ei oikeastaan liity kotihoidon henkilöstön riittävyden turvaamiseen. Oleellista on, että asiakkaalle myönnettävä tuntimäärä kattaa hänen palvelutarpeensa. Joko sopimusohjauksella (ostopalvelut) tai työsuunnittelulla (julkinen palvelu) varmistetaan, että asiakas saa tämän tuntimäärän. 46 b 5 ja 49 b 5 kuuluvat ennemminkin työntäjän direktio-oikeuteen. 49 b ei käytännössä muuta nykytilaa]

11. Ovatko ns. hybridiasumista koskevat säännökset (46 c §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

Ei [Tarkoittaako rakennuskokonaisuus myös samaa rakennusta tai kerrosta? Palvelumäärän lisääminen ilman että asukkaan tarvitsee muuttaa asuntoa on kannatettava ajatus, mutta käytännössä vaikea toteuttaa, koska hoiva-asumista tuotetaan ryhmäkotimuotoisena ja palveluasumisen asunnot ovat ns. tavallisia asuntoja eivätkä sovellu ryhmäasumiseen. Kustannukset voivat nousta hallitsemattomasti, mikäli ympärivuorokautista hoivaa tuotetaan vain muutamaan asuntoon.]

Vanhuspalvelulaki

12. Onko mielestänne pitkäaikaisen laitoshoidon lakkauttaminen sosiaalihuollon yksiköissä iäkkäiden osalta onnistunut ratkaisu (14 §, 14 a §, 15 b §)?

Ei [Ok, mutta ei saa johtaa siihen, että hoiva-asumisen tavoitemäärä laskee niin alas, että osa ikääntyneistä henkilöistä ei saa tarvitsemaansa ympärivuorokautista hoivaa]

13. Onko lakiehdotuksessa esitetty palvelusuunnitelman sisällön täsmentäminen tarpeellista (16 §)?

Kyllä

14. Onko lakiehdotuksessa esitetty omatyöntekijän tehtävien täsmentäminen tarpeellista (17 §)?

Kyllä

15. Onko lääkehoidon toteuttamista koskeva säännös mielestänne onnistunut (20 §:n 1 mom.)?

Kyllä

16. Onko mielestänne kannatettavaa, että seurantayhteenvedot julkaistaisiin toimintayksikkökohtaisina (24 a §)?

Kyllä

Koko lakipakettia koskevat kysymykset

17. Mitä haasteita näette säännösten toimeenpanossa? Onko lakiesityksellä riskejä?

Suurina riskeinä Diakonissalaitos tunnistaa palvelujen pirstaloitumisen sekä palveluasumisen kustannustehottomuuden. Lain säädökset eivät käytännössä helpota henkilöstön saatavuutta tai turvaa henkilöstön riittävyyttä.

18. Millaista tukea toivotte toimeenpanoon?

-

19. Mitä muuta haluaisitte lausua esityksestä?

Lakiuudistukset ovat edelleen käytännössä yksityiskohtien parantelua ja muuttamista, mutta eivät merkittävä ikääntyneiden palveluiden kokonaisuudistus. Ikääntyneiden palveluitten rahoitus on keskeinen kysymys, joka ei lakiuudistuksilla ratkea. Hyviä uudistuksia ovat kotihoidon palvelujen laajeneminen yöaikaan, mahdollisuus tuottaa omaishoidon tukea palveluasumiseen sekä henkilöstörakenteen monipuolistaminen. Diakonissalaitos toivookin henkilöstön pätevyysvaatimusten laaja-alaista ja syvällistä tarkastelua. Diakonissalaitos ei pidä hyvänä, että näiden lakien säädökset kohdistuvat osin työntekijän direktio-oikeuteen.

Suojalehto Ella
Diakonissalaitoksen Hoiva oy